

Suomalais-englantilainen sanakirja

V. S. ALANNE *Finnish-English Dictionary* — *Suomalais-englantilainen sanakirja*.
Werner Söderström Oy. Porvoo—Helsinki 1956.

Werner Söderström Osakeyhtiö on kustantamiensa sanakirjojen joukkoon liittänyt yllä mainitun laajan suomalais-englantilaisen sanakirjan. Teosta on kauan odotettu ja se täyttää kipeän ja häiritsevän aukon sanakirjastossamme. Tähän asti saatavissa olleet suomalais-englantilaiset sanakirjat ovat suppeita, ja ainoa laajempi, Severi Alanteen v. 1919 Amerikassa suomalaisten siirtolaisten tar-

peiksi toimittama n. 70000 hakusanaa sisältävä sanakirja on jo kauan ollut loppuunmyytynä ja on lisäksi vanhentunut. Sen julkaisemisen jälkeen on suomen puhe- ja kirjakieli kehittynyt valtavasti ja samoin on kehitys tuonut englannin kieleen runsaasti uutta ainesta. Alanteen nyt ilmestynyt teos on kokonaan uusittu ja sisältää n. 1100 sivua sekä n. 130000 hakusanaa ja lausepartta.

Sanakirjan hakusanasto on edustava ja täysin nykyaikaisella kannalla. Nykysuomen sanakirjan ilmes-tyneistä osista on ollut suurta hyötyä hakusanoja koottaessa. Lisäksi tekijällä on ollut apunaan suomen kielen tuntijana fil.maist. Terho Itkonen ja englanninkielisen osan tarkas-tajana dosentti, fil.toht. Tauno F. Mustanoja. Uusia sanoja on runsaasti (esim. *suihkukone, vetypommi, muovi, silla, kalmo, tutka* jne.), toisaalta näyt-tää joitakin sanoja puuttuvankin (esim. *levynsoitin, ääniraja*). Vanhentunutta, vanhenevaa, harvinaista, murteellista tai muuten tarpeetonta sanastoa tä-hän sanakirjaan sisältyy hyvin vähän. Tekniikan, kaupan ja urheilun sa-nastolle on omistettu huomiota, to-sin melko pintapuolista.

Sanakirja vaikuttaa luotettavalta sekä kielellisesti että asiallisesti. Eri-kaisen miellyttävä piirre on englan-nin runsaan fraseologian mukaan-otto. Tekemäni pistokokeet osoittavat tosin monen keskeisen, hyödyllisen ja mielestäni mukaanotettavan lause-parren puuttuvan; esim. seuraavat eivät näy esiintyvän minkään etsi-mäni hakusanan kohdalla: *at a short notice; to get good value for one's money; to make out a good case for; on a fifty-fifty basis; to get the hang of; hard and fast*; jne. Synonyymien merkitysten erit-tely on kehitetty ilahduttavan pitkälle valaisevien esimerkkien avulla ja siten saatu vältetyksi luurankomainen luet-telomaisuus. Sellaiset suomen kielen »heavy-duty» sanat kuin *käydä, olla, ottaa, panna, pitää, päästä, saada, tehdä, tulla* on esitetty laajoin, aakkosjärjes-tykseen perustuvien esimerkkikokoel-min. Sanakirjan typografinen asu on huomattavasti edellisestä laitoksesta

parantunut, joskaan se ei vielä ole esim. englantilaisten sanakirjojen sil-miähivelevää tasoa.

Tekijä on kautta koko teoksen pyr-kinyt tuomaan esille Amerikassa ja Englannissa käytetyn kielen välisiä eroavuuksia sekä sanojen oikeinkir-joituksessa että merkityksessä. Tämä periaate on kyllä paikka paikoin unohtunut ja on annettu vain ameri-kalainen vastine (esim. edestakainen lippu — *roundtrip ticket*; englantilainen vastine *return-ticket* puuttuu).

Kirjan alkuun on tekijä sijoittanut englannin kielen ääntämisohteja, jotka sisältävät paljon hyödyllistä tie-toa, mutta hänen käyttämänsä foneet-tinen merkintäjärjestelmä on tuskin onnistunut. Se lieneekin valittu läh-innä ajatellen Amerikkaan siirtolai-sina siirtyviä kansanmiehiä. Se joka tämän järjestelmän perusteella hakee osviittaa englanninkielisten sanojen ääntämiselle, voi useassa tapauksessa olla varma siitä, ettei häntä ymmär-retä: esim. *colonel* (körnöl), *murder* (mörder), *German* (dzörmän).

Täydellisiä sanakirjoja ei ole kai-kei mahdollista laatiakaan, aukkoja jää aina, ja olisi kiittämätöntä teki-jän perusteellista ja uupumatonta uutteruutta kohtaan kiinnittää liikaa huomiota niihin. Voimme tuntee sy-vää kunnioitusta sanakirjan vaatimaa ääretöntä vaivannäköä ja ajankäyttöä kohtaan ja olla kiitollisia siitä, että vihdoinkin on saatavissa käyttökel-poinen ja luotettava suomalais-eng-lantilainen sanakirja. On toivottavaa, että tekijä tai kustantaja heti panee alulle kortiston, johon uutta painosta varten tulee poisjäänyt ja muu käy-tännön kiirastulessa hyödyksi osoit-tautuva aines.

ERKKI PENTTILÄ